

Universul Literar

PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 100 lei. în străinătate pe un an 200 lei.

După cutremurul din Japonia

Impărăteasa Sadako vizitează un spital unde micii sînistrați o așteaptă în genuchiați.

AVRITA.

Herodiada.—Messalina

E Fedra indică..

Acest poem samserit stă alături de Sacontala lui Kalidassa, și întrece în măreție dramatică creațiunile lui Euripide, Corneille și Shakespeare, după cum ne spun cei cari au avut norocul să-l citească pe foile de palmier ale străvechilor scrieri.

Avrita e povestea unui proscris, care roagă un nor ca, în drumul său, să se abată peste satul celui surghiunit și părinților, fraților, prietinelor, dar mai ales iubitei, să le ducă veștile lui din exil.

E fin, e mătase bronzată ca și chipul filosofilor Indiei.

Dar de ce mi-e gândul la Avrita tocmai azi?

E firesc și e sincer să cuget la literatura bogată din alte vremuri, la vorbele simple dar cu aripi ale cântăreților antici.

O fac aceasta ca îndemu — lamură din sufletul meu. — tinerimei de azi, care ar fi bine să revină la vechile isvoare, unde noblețea sufletului curge în valuri.

De când învățământul clasic a fost răpit școalelor, materialismul se destramă peste suflete ca o destrăbălare, și deaceia sufletul nu mai află sprijin sub soare

Indărăt spre clasici !..

Iată lozinca regenerării sufletestești.

Poesia clasică din *Cântarea cântărilor*, ca și din poemele indice, din literatura chineză ca și aceia din vechile biblii, strălucește prin coloritul sugestiv al imaginii și prin adâncul etic și estetic al cugetării, prin puterea învăluitoare a simțirii ca și prin acel fior câmpenesc ce-l strecoară în suflete.

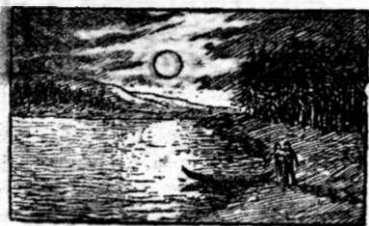
Iată de ce am ales ca pretext poemul indic Avrita, ca să-mi exprim mâhnirea că văd tinerime, al cărei avânt ar putea să scuture ninsori de iubire, pe pământ, dar care, totuși, se mistuie în fiori ce nu prea miroasă a brazdă de ogor sănătos.

Nu știu când va veni desrobitorul de cătușele formelor reci și searbade de azi, ca să arunce peste suflete hlamisul ceresc al artei suverane.

Poate că nu s'a născut încă, dar atunci când va veni, odată cu el vor pogori de pe cruce atâți eroi răstigniți pe nedrept.

Și oamenii se vor face, poate, mai buni, căci aceasta este misiunea celor aleși.

L. I.

Zilele trecute o femeie — rusoaică de origine — domiciliată în Piatra Neamț, din gelozie, a tăiat organele genitale ale soțului său, pe când victima dormea.

În ziare se povestește: „În spre ziuă, femeia prefăcându-se că-l mângâie și îl sărută pe obraz, a scos un cuțit de bucătărie de sub pernă, cu care i-a tăiat organele genitale”.

Criminala din Piatra-Neamț a săvârșit această faptă sub imperiul geloziei. Firește că această gelozie a avut un caracter special, de oarece numai obsesiunea patologică poate să dicteze asemenea acțiuni.

Faptul divers de mai sus pune în discuție manifestațiunile curioase de sadism ale amorului pasional. În amorul pasional, contrariat, se produc, adese ori fenomene de ordin patologic. Literatura și pictura au popularizat cazul Herodiadei.

Eroina din tabloul lui Bernardino Luini, e simbolul grozav al amorului pasional contrariat, cu un pronunțat caracter de sadism. Herodiada iubește pe profetul Ion.

Amorul pasional al fecioarei e contrariat și biciuit cu sarcasm de ascetul din pustiu.

Nu Herodiada se răzbună, ci amorul ultragiatic în prestigiul său. Eroina antică poruncește călăului să taie capul încăpățanatului și virtuosului profet. Odată crima săvârșită; odată capul profetului, despărțit de trup, Herodiada se apleacă și soarbe cu patimă o sărutare de pe buzele încețate de moarte ale iubitului.

Capul fecioarei înnebunită de amor și crimă, e, totuși, fermecător. Gura eroinei e voluptoasă; părul său e roșu ca o limbă de foc; ochii negri, ca păcatul, aruncă scipiri de otel Herodiada n'a înțeles rezervele și revolta sfântului. La provocațiunile fecioarei, profetul a răspuns prin o indiferență, suprem, injurioasă.

Și amorul pasional ultragiatic a urmărit să

posede o satisfacție, chiar de ordin sadic. Sărutarea Herodiadei, după moartea iubitului, nu e aceea acordată de sentimentul izvorât din pietate, ci aceea dictată de amorul pasional. Amorul se neliniștește în fața unei zgârnăci, dar tot el nu se înspăimântă de moarte și umilință. Cazul Mesalinei e cazul amorului pasional, care înfruntă și chiamă umilința. Și acest amor e de ordin sadic.

Mesalina, întovărășită de confidența sa — o faimoasă prostituată din Roma — părăsea palatul Cezarilor ca să guste plăcerile amorului pasional în localurile cele mai prost repute din cetatea eternă.

Juvenal și Pliniu a povestit aventurile Mesalinei.

(*Tunc prurigo mirae impatiens, tunc femina simplex etc.*, din satira VI-a de Juvenal).

Un episod din viața Mesalinei e astfel descris de poetul francez Thomas :

„Rien ne peut réprimer l'ardeur qui la tourmente.

Un lit dur et grossier charme plus ses regards.

Que l'oreiller de pourpre où dorment les Césars...

„Lille quitte à regret ces immondes parais: Ses sens sont fatigués, mais non pas assouvis...”

Cu toate că poetul francez, ca și scriitorii romani, Juvenal și Pliniu, a insistat asupra manifestațiunilor de isterism erotic ale Mesalinei, se desprinde însă caracteristica amorului pasional de ordin patologic, prin prezența elementului sadic.

Grășala poezilor e atunci când ei se ocupă în versurile lor de manifestațiunile patologice ale amorului pasional și tratează amorul ca o virtute, sau ca o pasiune uniformă în evoluția sa.

R. Seșanu

Intâmplarea

— de Henry Kistemaekers —

— Domnule președinte, protestez ; cu tot respectul ce vi-l dătoresc, sunt nevoit să vă spun că deducerile d-vo nu au nici un sens. Da, da, vă asigur..

Felul cum înțelegeți să mă interogați este de o naivitate nespusă. Vreți să dovediți, nu e așa, că am devenit un hoț, fiindcă din copilărie am avut tot felul de instincte rele... Ce prostie !

De altfel nu vreau să vă mă mistific. Nu sunt acela pe care îl credeți... Mi-am dat un nume fals. Ancheta pe care vă bizuiți să referă la altcineva și nici de cum la mine, astfel că sistemul d-vo a dat greș. N'am să vă spun cine sunt. Asta nu vă privește. Poți face cu persoana mea ce vrei, dar numele care aparține unei familii cât se poate de onorabile, nu vă poate interesa.

La drept vorbind am fost un băiat foarte cinstit, foarte drăguț, care manifesta cele mai bune sentimente și care părea mai de grabă menit să devină magistrat decât pungaș de buzunare.

Domnule președinte, înțelegeți odată pentru totdeauna că nu te naști nici hoț, nici om cinstit. Viața se însărcinează cu orânduirea asta. Ea organizează concursuri de împrejurări cari te duc pe un drum pe care poate nici nu l'ai visat.

Iată bună oară cum mi-am făcut eu cariera :

Pe la vârsta de 25 ani am venit din străinătate, să petrec la Paris. Aveam o avere destul de frumuseală pe care am cheltuit-o într'un chip prostesc, la curse, la tripouri și în cabareturile de noapte.

Intr'o zi cineva bătu la ușa mea dis de dimineață. Locuiam pe atunci într'un mare hotel cosmopolit. Am deschis și m'am pomenit în fața unui tânăr îmbrăcat sărăcăcios, foarte umil și ne spus de îngrijorat, care îmi spuse că are să-mi facă o comunicare gravă. La comunicare asta punea însă o condiție :

— Sunteți un gentilom și incapabil de a nu vă ține cuvântul. Vă cer așa dar cuvântul că mă veți lăsa să plec fără să mă artstați de îndată ce vă voi fi expus scopul ce m'a adus aci.

Mi-am dat cuvântul. Fără alte precauțiuni oratorice necunoscutul zise :

— Iată despre ce e vorba : Dumineca trecută, la cursele dela Auteuil vi s'a furat ceasul, lanțul și câteva bijuterii. Eu am dat lovitură. N'am putut însă să șterpelesc portofelul... La drept vorbind debutez, sau mai de grabă lucrez pe cont propriu, așa că n'am putut să-mi asigur complicitatea unui hoț serios care să vândă obiectele furate. În condițiunile astea m're cu neputință să vând obiectele d-vo, mai ales că după toate probabilitățile sunt semnalate...

— Da, ai dreptate, am întrerupt.

— Bine, am hotărât așa dar că era mai simplu și mai sigur să vi le res-

titui contra unei recompense pe care o veți fixa d-v. înșivă. Orice osteneală trebuie răsplătită. Poftim lucrurile și dați-mi o sută de franci.

Mirat l'am întrebat cum de a aflat unde stau.

Atunci el mi-a spus că m'a urmărit dela curse până la hotel; de altfel numele meu era gravat în interiorul ceasornicului așa că i-a fost ușor să mă găsesască.

Un lucru mă mai intriga; dexteritatea admirabilă cu care îmi șterpelește lucrurile.

— Ascultă tinere, i-am zis, uite cei o sută de franci pe cari ții datorești, la care aș mai adăoga cu plăcere zece napoleoni dacă binevoești să-mi arăți procedeul d-tale. Plătesc bani peșin.

— Bine, zise necunoscutul repede. Pune ceasul în buzunar... Așa. În definitiv lucrul nu e așa greu cum crezi. E oul lui Columb... În fine să presupunem că suntem la curse... Cai sunt gata de plecare... Toată lumea se înghesuiește nerăbdătoare... Ridică chi... Și acum unde îți este ceasul?.. În buzunarul meu, dragă domnule... Bun... Să mai repetăm odată experiența... Așa... Gata... Acum încearcă și d-ta... Nu așa... Încă odată... Mai sus mâinele... Indreaptă privirile într'altă parte... Bun...

Domnule președinte, procedeul era extrem de ingenios, așa că lecția asta mi-a rămas adânc întipărită în minte.

Au trecut de atunci câțiva ani... Mi-am risipit toată averea și m'am văzut la un moment dat pe drumuri. Ne învățat cu munca, am fost în neputință de a-mi câștiga existența. Cu toate astea n'am fost lipsit de bună voință, vă rog însă să credeți că nicăeri n'am putut găsi o slujbă: n'a-veam cunoștințe speciale.

Atunci într'o bună zi, — puneți-vă în locul meu, domnule președinte, — într'o zi ducându-mă să petrec câteva ceasuri la cursele dela Autenil, m'am întors cu un ceasornic.

De atunci am înaintat și mi-am făcut o situație. Mi-am creat-o, dar nu mi-am ales-o. Întâmplarea și numai întâmplarea a făcut totul, iar nici de cum instinctele, așa cum susțineți d-v...

Mă rog? Da, domnule președinte am terminat. Bine, bine, iată că am luat loc... Trad. de C. A. I. G.

RONDELUL DOINEI

O, doină, doină cântec drag,
Cu versu-ți ai înviorat
Trecutul nostru sbucumat,
Pe dealuri, prin păduri de fog.

În goana timpului pribeag
Destule răni ai vindecat
Cu versul tău înviorat,
O doină, doină, cântec drag.

Românului, de mult iobag,
Speranța cerului i-ai dat
Să cânte astăzi liberat
La casa lui duios, în prag,
O, doină, doină cântec drag!

Seb. Hortopan

Din literatura străină

Selma Lagerlöff

— O scurtă caracteristică —

Numele scriitoarei suedeze a pătruns și la noi, unde, din când în când apar în reviste și ziare unele din scrierile ei. Și totuși ea este puțin cunoscută, de și merită să fie cât mai bine știută, de oarece și scrisul ei și biografia ei sunt interesante.

Necunoscută până acum 25 de ani în urmă, ea a devenit deodată o celebritate europeană.

Până acum 25 de ani, Selma Lagerlöff a trăit ca institutoare într'o localitate din nordul Suedei, care este jumătate de an complet izolată de lume, în satul **Landscron**. Dar timpul trăit aci nu i-a fost zadarnic, căci aci s'a dezvoltat tot talentul și fantezia sa, Ferna Marbakk, cu clădirile ei mici și cu copaci înalți, această fostă fermă a preotului din localitate, în care însă respiră tăcerea și pacea, era plină de legendele trecutului, de cameni și întâmplările care puteau să se dezvolte numai într'o astfel de țară și în condițiile acelea de viață. De multe ori în scrierile Selmei Lagerlöff se pomenește de o fetiță care iubește basmele. Această fetiță era ea

pentru creație. Fetița se îndepărta de cercul ei, se confunda cu tot ce auzea și transporta aceste povești în sufletul ei, trăind viața eroilor lor.

Puțin câte puțin s'a adunat în mintea tinerei învățătoare o comoară întreagă de fapte care nu așteptau decât să se intruchipeze în povești.

„A fost o poveste care voia să apară pe lumea aceasta și ea a fost povestită”, spune Selma Lagerlöff în autobiografia ei. Dar această poveste n'a fost așa de repede povestită.

A scris Lagerlöff încă din primii ani ai adolescenței, și a scris de toate, drame, versuri, poeme, dar toate acestea le scria pentru ea. Tot ce scria însă nu o satisfăcea și ea distinge aceea ce scria.

Suferințele și frământările creatoare prin care a trecut până a tipărit cea dintâi carte a ei „**Povestea despre Ghesta Berling**” ni le povestește Lagerlöff în autobiografia ei. Ea nu mai putea suferi mediul în care trăia și credea că odată cu schimbarea lui, cu dobândirea unei educații mai serioase, unei culturi

Selma Lagerlöff

Bătrâna ei mamă mare avea o comoară de aceste basme și când viitoarea scriitoare le asculta ele se transformau în realitate, iar realitatea în vis. Așa, odată în ajunul Crăciunului, mama mare a povestit nepoatei sale de minunata noapte când s'a născut Mântuitorul în Betleem și povestea a rămas adânc în sufletul simțitor al copilului pentru că mai târziu să se intruchipeze în poezicele „**Legende despre Christos**”.

La rugămintea de a-și scrie autobiografia sa Lagerlöff a răspuns:

Nu pot spune nimic nou, numai lucruri vechi, aproape uitate. Pot povesti, cum noi copiii, așezați pe brânci, în jurul povestitoareii cu părul cărunt, o ascultam; sau cum în camera mare a servitorilor în jurul căminului enorm se adunau lucrători și trecători și vorbeau între ei iar aburii se ridicau de pe hainele lor umede; sau cum în salon într'un fotoliu adânc ședea bătrânul moșier și ne povestea de zilele trecute.”

În astfel de seri de iarnă s'a deșteptat fantezia tinerei fete și a primit primul imbold

mai adânci va putea realiza ceea ce zăcea în sufletul ei.

De aceea o vedem înscriindu-se în seminarul pedagogic din Karlsrkon, unde lucrează mult, cunoaște cameni și împrejurările mai bine, dar „**povestea care voia să apară**” nu îi eșea din minte și a sosit foarte târziu, timpul când a trebuit s'o povestească.

Acest timp a fost cel mai greu din viața ei. Proprietatea în care și-a petrecut copilăria a fost vândută, ea trebuia să-și ia rămas bun de la ea. Și iată în ajunul acestei despărțiri ea s'a apucat să scrie toate amintirile casei acesteia pe care o părăsea, să povestească toată fericirea și lumea acestor zile trăite în cel mai frumos peisagiu, cu cel mai frumos lac și în care se oglindeau cei mai frumoși munți.

Așa, fură scrise cele dintâi pagini din cea dintâi carte a ei și pentru întâia oară Lagerlöff fu mulțumită de ceea ce a scris.

Cartea aceasta **Ghesta Berling** apărui în 1891, iar în 1894 apărui volumul de povești „**Legăturile nevăzute**”. Amândouă cărțile îi au adus gloria și chiar bogăția. Regele Suediei i-a pus

la dispoziție posibilitatea de a călători. Lagerlöf pleacă în Italia, unde scrie cartea „Minunile lui Antichrist”, care cuprinde tabloul, unei vieți plină de colorit, al unui trib care frățește pe pământul italian, la picioarele unui vulcan enorm, și care este așa de maestru redat încât în toată literatura italiană nu se găsește o descriere mai bună și mai exactă.

După înapoarea din Italia, Lagerlöf, scrie „Banii d-lui Arno”, „Legendele unei ferme boerștii”.

Reușind să-și răscumpere proprietatea ei dragă de la Morbak, ea se instalează în casa în care și-a petrecut adolescența. Aci ea se dedă studiului istoriei Suediei și de sub pana ei apar poveștile „Reginei Kungahelli” în care se descriu în tablouri fantastice trecerea Suediei de la păgânism la creștinism.

În aceste povești ca și în celelalte apărute sub titlurile „Legături nevăzute”, „Mormântul hunilor” se simte trecând aceeași idee că viața omului nu se poate mulțumi numai cu viața factice, dar că ea are nevoie și de iluzii. Oamenii alcargă după aceste iluzii și ea singură le dă posibilitatea de a îndura nevoile vieții.

Această tendință spre idealism, o face pe Lagerlöf să fie universal iubită și de aceea toate popoarele europene au primit-o ca și cum ar fi a lor, traducându-i mai toate lucrările ei, care de și în majoritatea lor povestesc despre viața unui popor puțin cunoscut, cuprind însă durerile, aspirațiile, credințele întregii umanități.

Iată de ce ar trebui să fie și la noi mai cunoscută de cum este, această scriitoare a omenirii întregi.

Dr. I. Duscian

ERRATA

În sonetul VIII din ciclul „Sonetele iubirii”, s'a repetat din greșală, în numărul trecut, în ultimul rând din strofa II-a penultimul vers din primul strofă. În loc de:

Spre somnul cel din urmă se așază să se citească deci astfel ultimul rând din strofa II:

Spre zări de primăvară să s'avante!... caci altfel se pierde și rima firească sonetului și versul real d'n manuscris. (N. A.)

Viața electrică

de JEAN RAMEAU

I

Într-o zi se născu un copil.

— Cum să-l botezăm? întrebă tatăl.

— To! răspuse muma.

— Prea bine, To! Un nume scurt; să nu pierdem multă vreme spre a-l rosti.

Și copilul se numi To.

II

A doua zi după naștere, copilul fu pus într'un aparat de creștere a copiilor, inventat de curând, un aparat în care în șapte luni copilul se făcea de șapte ani, și ca corp și ca minte. Iată dar o economie de șase ani.

III

— Fiule, zise tatăl lui To la sfârșitul lunii a șaptea, iată-te în vârsta de a studia și de a cucușta viața. Studiază și învață! Nu uita că timpul e bani și că viitorul este numai al aceluia care va ști să întrebuinteze toate clipele vieții sale.

Du-te, fiule, te voiu desmierda mâine, dacă reumatismul mă va opri, de a-mi vedea de afaceri. Și To învăță cu făcomie, înghiți volume, ziua și noaptea, hrănindu-se cu mănăcări condensate, spre a nu pierde multă vreme la masă și obișnuindu-se să se uite crucis după metoda unui doctor faimos, spre a putea să citească două cărți deodată.

La 25 ani, To ajunsese omul cel mai activ al veacului.

V

Într-o zi, pe când dicta 5 depeși deodată, pe când cu mâna stângă, răsfoia un anuar, iar cu dreapta un atlas, pe când cu o urechie ascultă prin telefon discursurile ce se țineau la Senat, iar cu alta cântecul unei privighetori, To zări cu ochiul stâng o față foarte frumoasă

Sonetele iubirii

DE LEONTIN ILIĂSCU

IX

*Ne mistne aceiași amăgire
Ce 'n suflele revarsă poezia, —
Dar mie-mi place astăzi nebunia
Și vreau, ca primii'ndrăgostiți în fire,*

*Supremului fior de fericire
Să-i prindem într'o clipă vecinicia
Să fim — precum ne leagă simpatia —
Un vis în două trupuri, o iubire.*

*Păgân te sorb, tu mă săruți păgân,
Stăpână ești, o clipă eu stăpân,
În timp și spațiu pe nemărginire...*

*Și-astfel, zâmbind viclean, și'ntinde Kama
De-asupra-ne, cu gest pervers, marama,
Prin el să fim un suflet, o iubire...*

X

*O statuă era odinioară
Sublimul bonz, un bronz era ascetul,
Și totuși, astăzi moare 'n el profetul...
Ce tristă-i pare sfânta Yoshivară!...*

*De-ar fi chiar Cristna însuși să-i apară,
Nici el nu știe ce s'ar face, bietul,
Căci a murit de mult anahoretul,
De când l-a prins în mreje o secioară...*

*Ca bonzul, care pică rob privirei
Vestalelor din Yoshivara sfântă
Și cade în prăpastia iubirei, —*

*De dragul tău îmi uit și eu menirea
Și tremur Narayana când îmi cântă
Un cântec vechiu și totuși nou — ca firea...*

1) Vezi numărul precedent.

să care trecea pe stradă. Fu ca o scântee de fulger. Era frumoasă, etc., etc. Cercetă, îi află adresa, se recomandă și fu primit să facă curte.

VI

Înimile amândorura băteau.

— Eu mă numesc To. Dar d-ta, d-soară?

— Zi.

— Eu am un milion. D-ta?

— Un milion și jumătate.

— Dacă e așa, te iubesc, d-soară

— Și eu, d-le.

Zis și făcut: se căsătoriră.

VII

Fură fericii. Avură puțini copii; timpul e scurt. Doi gemeni. To izbutise să câștige o avere fabuloasă. Tot așa și Zi.

To înființa în fiecare zi câte o bancă la Paris, Berlin, Constantinopol sau Santa-Fé de Bogota, dar tot în fiecare zi dădea și câte un faliment.

VIII

Șăpă canale, descoperi mine, secă mări, dresse istmuri tăiate, reaprinse vulcani stinși și ameți pe contemporani cu isprăvile sale. Într'o seară, ocupându-se să transforme Etna într'un mare calorifer, care avea să încălzească toată Sicilia prin niște conducte subterane, află printr'o telegramă că tată-său murise.

Te fu demn: Haide, zise el cu sufletul măhnit, te voiu plânge când voiu avea vreme, la bătrânețe.

Și scrisese în registrele de comptabilitate: To datorează tatei: lacrimi și regrete veșnice.

IX

Într'o seară întorcându-se acasă fără veste,

găsi un tânăr în odaia nevestei sale.

— Hm!... Trebuia să ști, d-le, că acum n'au vem timp de dumneata.

Dar se opri: un al doilea era ascuns sub masă.

— Ah! dar ăsta?

Un al treilea se arătă de după un paravan.

— Altul?

— Iartă-mă, dragă. Sunt vinovată, spuse Zi, care se afla cu al patrulea. Dar vremea e scurtă și...

— Bine! strigă To.

Și așezând în mijlocul odăii, unul lângă altul, pe cei patru amorezi ai nevestei sale, zise:

— N'am timpul să vă omor unul după altul. Vreau să-mi răzbum onoarea en gros. Nu vă mișcați!

Și descărcă asupra lor un aparat nou, inventat de curând: **Bateria conjugală.**

X

Timorii cătară să fugă în toate părțile.

— Menștrilor, răeni To, îmi veți plăti voi!

Și, închizând ușile, luă câte un pumnal în fiecare mână; apoi se repezi să se răzbumă cu deamănăutul. Sânge, răcnete...

XI

Într'o jumătate de minut To îi omori pe toți, și când văzu pe cei patru rivali la picioarele sale, scrâșni din dinți. Nu putea să-și oprească mișcările convulsive ale brațelor, ale picioarelor, ale capului, ale corpului întreg. Au trebuit să-l lege, să-l ferece pe o scândură lată. Dar în zadar. Sleit de prea multă muncă, își stricase nervii și-l apucase tremuriciul.

— A venit timpul să mă ocup cu artele, zise el.

și văzând cum îi tremurau mâinile, se așeză să cânte la piano.

XII

După câteva minute, căzu cu partea dreaptă a corpului paralizată.

— Papa, îi zise unui din fiii săi, am cons. un doct. desp. boal. ta.

— Și?... întrebă To, îngrijat.

— Pent-că mă duc cimitir, vrei cumpăr loc?

— Da, răspunse To, vesel că avea un copil atât de iubit și de grăbit. Muri decl.

XIII

— Mamă, ziseră atunci cei doi gemeni, tata mort, n'a sărut, noi niciodată.

— E drept, răspunse mama; nici pe mine.

Și se apropiară repede de scumpul mort, și provecară o mișcare a buzelor printr'un curent electric, apoi căteși trei își apropiară obrazii și primiră o sărutare postumă.

Trad. de B. Marian

FIGURI PARLAMENTARE

D. Iancu Nistor, ministrul Bucovinei

Pe d. Iancu Nistor îi cunosc de mult și totdeauna mi-a făcut impresie unui tânăr, care cumpătat și prietenos, sau mai exact cumpătat prietenos știe să-și rânduiască succesele.

L'am cunoscut prieten cu d. Iorga; l'am văzut mai apoi dușmănit și dușmănind pe d. Iorga, dar „ca să fie bine” laudându-l. L'am văzut mai apoi prieten personal și politic cu oamenii, împotriva cărora a primit cu vofosie ordinul să-i atace cu vemența cea mai politicianistă. L'am văzut dar mai ales l'am auzit criticând pe bază de principii științifice naționale pe prietenii săi de azi, încât nu numai că m'a surprins, dar chiar mi-a făcut plăcere, din punct de vedere al logicii „caracterelor”, exuberanța cu care i-a laudat apoi profesorul de istorie dr. Iancu Nistor.

Era pentru prima oară ministrul Bucovinei și locuia la Cernăuți în palatul gubernial, unde se păstra ca un fel de răsbunare, întreaga etichetă formalistă, cu portar somptuos îmbrăcat, cu mânuși albe, cu înfășurare de cerber solemn.

Am văzut atunci sentimentul de mândrie al fiului triumfător, cum nu l'am mai simțit nici odată. Am văzut atunci pe d. ministru Nistor, dând ordin portarului palatului gubernial, să deschidă ca să intre „tata”, — țărănul bucovinean Nistor.

Intonația, accentul, timbrul vocii, întrebuițată de biruitorul Iancu Nistor, atunci când a spus portarului „să intre tata”, n'o pot uita. Cred că atunci, numai atunci am simțit totala înfrângere a schingiunitorilor populației românești din Bucovina.

Și de câte ori îl aud pe d. ministru Nistor atacându-și din ordin, prietenii de ieri, mă gândesc dacă în palatul gubernial dela Cernăuți, mai este portarul cu livrea cu fireturi, cu mânuși albe de piele și cu șira spinării așa de flexibilă.

D. deputat Ion Pardos

Deputatul țărănist Pardos are un semn cu totul caracteristic: e totdeauna agitat.

O agitație, care să smucească gesturi, să bubue atmosfera cu vocea, să încremenească cu încruntata-i

OSCAR WILDE

CASA CURTEZANEI ¹⁾

Glasul ei:

„Albina sălbatecă se învârteste nesigură din ramură în ramură cu veșmântu-i de bland și aripa-i de voal, în cupa unui crin, ori clatină clopotul unei zambile, în drumul ei rădăcitor. Așază-te mai aproape, amica mea. Cred că aci am făcut acel legământ.

— că aci am jurat că două existențe, alcătui-vor doar una singură, atâta timp cât pescărușul va iubi marea, cât timp floarea-soarechii se va întoarce mereu căutând Soarele. „Tu și eu, — spusei — și acesta va fi pentru vecinicie”. Dinsu-s'au aceste zile scumpă prietenă, tors e de-a-cum firul iubirii.

Înaltă-ți ochii spre acești plopi ce se leagănă, se leagănă'n acrușul verei.

Aci, în vale, niciodată vreo adiere nu risipește puful scoțitorilor, dar jos suflă vânturi tari venite dinspre mările puternice cu misterioase murmure și din tărâile largi ce plutesc deasupra valurilor.

Uită-te sus, unde albul pescăruș se aude scoțând țipătul lui ascuțit. Ce va fi văzând el oare, și nu vedem noi? O fi văzând, poate, vreo stea, sau poate doar lampa ce scânteie pe vreo corabie căldătorind spre fărâmuiri depărtate?.. Ah! Se poate să ne fi trăit viețile pe un pământ de vis, și cât de trist ar fi!

Scumpa mea, nimic nu ne ră-

ține de spus aci, decât această: că iubirea nu-i niciodată pierdută. Apriga iarnă străpunge sânul lui Mai al cărui trandafir cărămizii fac ghița să pocnească.

Năvile zguduite și alungate de tempesta gâsi-vor ele un adăpost într'un colț, undeva, și la fel face-vom și noi.

Nimic nu mai avem de făcut, aci, decât să ne sărutăm din nou și să ne despărțim. Ah! Nimic n'avem chip să n'afundăm. Eu am Frumusețea mea, tu ai Arta ta! Ah! Nu te dăpri. O lume nu-i de ajuns pentru două fântâni ca tine și ca mine...”

Glasul meu:

„In această lume modernă ce nu cunoaște odihna, în această lume tumultuoasă, tu și eu am gustat toate plăcerile inimii, și acum albele pânze ale năvii noastre stau înfășurate, iar sarcina bărcii noastre-i încheiată.

Obrajii mi-au pălit înaintea de vreme, căci veselie mi-a pierit în lacrimi. Măhnirea a vestejit trandafirul tinerei mele guri, și Ruina mi-a tras perdelele patului.

Dar întreagă această viață tumultuoasă n'a fost pentru tine decât o lăcră, un lăcră, a fost farmecul subtil al unei pasiuni viorii, un minuscul ecou într'un ghioc...”

* Vezi „Universul Literar” numărul precedent

Traducerea acestor poeme ale lui Oscar Wilde e datorită d-lui M. Negru.

privire. Și totuși... vocea abia-i se aude, gesturile sunt monotone și confuze, iar încruntarea-i e demoralizată. Acesta-i d. Pardos și când e la tribuna Camerii și când din bancă intrerupe în larma generală.

Brak

Iată nouile premii filatelice ce oferim cititorilor noștri pe luna Decembrie:

Lotul no. 1. Polonia 10 valori, seria comemorativă completă.

Lotul no. 2. Bolșevici, seria completă 7 valori.

Lotul no. 3. Ocupația română în Ungaria, 12 valori.

Lotul no. 4. Cehoslovacia, seria 12 valori austriace sursarjate.

Lotul no. 5. Statul Fatvridicot (India), seria completă 5 valori.

Lotul no. 6. Austria germană, seria completă 17 valori.

Lotul no. 7. Ocupația germană în Belgia, 6 valori.

Lotul no. 8. Ucraina, seria completă 14 valori.

Lotul no. 9. Lichtenstein, seria 20 valori diferite.

Lotul no. 10. Ungaria, taxe de plată; seria 16 valori.

Lotul no. 11. Azerbeidjean, seria completă 6 valori până la 25.000 ruble.

Lotul no. 12. Chile, seria 14 valori.

Lotul no. 13, 14 și 15 câte 50 diferite.

Duminica viitoare vom anunța lista câștigătorilor premiilor pe luna Noembrie, printre care sunt și două mărci cap de bon.

INTALNIREA

— Credeam că n'ai să mai vii astăzi, s'a înserat, iubirea mea!
 Ești ca o vrabie sburlită: ai mers în vânt, pe vremea rea...
 Dar scoate-ți pălăria, blana; ce frig ți-a fost! aici e cald!
 Ce fin e părul tău, ce blond e! și ochii tăi? — ca de smarald!
 O, nu te-a recunoscut nimeni cum te-ai ascuns sub trei voalete.
 Dar cum te-a parfumat de bine acel buchet de violete!
 A stat la sânu-ți ca la Nissa... apropiie-te acum de foc
 Căci mâinile ți sunt înghețate. — Spuneai?... — Că nu ți plăcea de loc,
 Nici colereta, nici dantela, dar nu mi-ai dat o sărutare
 Și ciripești... Da pūsărîco, ți-am pregătit și de mâncare;
 Și după gustul tău sunt toate. privește ce ospăț regal;
 — Știu, prețuești mai multe dessertul; e din ținut oriental:
 Sunt piersice păstrate 'n rată și mandarine și smochine,
 Și struguri parfumați și negri, și-un vin de Xeres blond ca tine
 Insă pe rând vom lua din toate, mai înainte nu te-atinge
 Avem și timp, rămâi la mine căci vezi afară ninge, ninge.

Nikita Macedonski

Michel Provins

Când femeia înșeală...

Jean Talbret, un cunoscut parizian, ajungând la Marsilia, ocupă un apartament la hotelul Canebière, sub numele Dupont, spre a nu fi recunoscut de prieteni. El și-a ales aceasta, numele comun spre a nu atrage atenția hotelierului. A avut însă grija să anunțe portarul hotelului, că „D-na Dupont” va veni cu trenul următor.

Cu trei luni mai înainte de sosirea lui la Marsilia, Talbret avusese un duel la Paris, despre care se vorbise foarte mult. El își omorâse adversarul, pe financiarul Rambère, printr-o lovitură de floretă.

„O neînțelegere la cerc”, ziceau unii: „Avea legături intime cu d-na Rambère”, susțineau alții mai bine informați.

Spre a așterne vâlul uitării, Talbret a găsit de cuviință să părăsească Parisul pentru câțiva timp. Cele trei luni de „doliu moral” fiind terminate, Talbret ajunge la Marsilia spre a se întâlni cu d-na Rambère, pe care n'o mai văzuse dela „accident”, dar cu care fusese în corespondență tot timpul.

Bercier, un vechiu prieten al lui Talbert, auzind că stă la hotel „Canebière”, vine să-i facă o vizită.

Talbret (strângându-i mâinile). — Bunul meu prieten, ce bine mi pare că te văd!

Bercier. — Dragul meu Jean! Am alergat într'un suflet, când am primit telegrama. Dar, la explică-mi și mie, ce este misterul acesta? De ce ți-ai dat un nume fals?

Talbret. — Aștept o doamnă.

Bercier. — Nu te mai lași de drăcii!...

Talbret. — Ba te rog să mă crezi că m'am săturat. Tie pot să-ți spun: aștept pe d-na Rambère.

Bercier. — Atunci se schimbă lucru. Credeam că ai o nouă aventură. După câte am auzit, a fost scandal mare!

Talbret. — Mă cutremur când mă gândesc!

Bercier. — Atunci, fie vorba între noi, dacă d-na Rambère vine să te vadă, înseamnă că totul e adevărat, și că lumea n'a clevetit! A rămas pătată din cauza ta, sau, ca să fiu și mai înțeles, s'a nenorocit din cauza ta?

Talbret. — Oricum ai vrea să-i zici, e bine zis! S'a nenorocit, s'a pătat, e tot una! Totuși îmi place că voi, provincialii, găsiți numai de cât cuvântul ce caracterizează sau definește un lucru sau o situație.

Bercier (simțindu-se jignit). — Noi, provincialii, dar dă-mi voie: adulterul este o crimă și omorarea unui om, chiar în duel, este altă crimă, nu numai pentru noi, provincialii, dar cred că și pentru voi, parizienii!

Talbret. — Nu te supăra! Vreau să te întreb dacă sunt eu vinovat?!

Bercier. — Cred că da, de vreme ce-ai consimțit să fii amantul persoanei. O știai că era răritată, că avea un rost; de ce te-ai amestecat unde nu trebuia? Nu găseai atâtea femei libere? Slavă Domnului!...

Talbret. — Crezi că suntem stăpâni pe sentimentele noastre? Prima dată când am văzut

pe Alice, am simțit că aceeași putere ne atrăgea pe unul spre altul. Am luptat amândoi din toate puterile... Pasiunea însă a învins voința.

Bercier. — Cu toate acestea, trebuia să-ți aduci aminte că pasiunea e ca și focul: se stinge dacă... În orice caz, toată răspunderea ducului cade asupra ta. De rezultatul lui, de asemenea, dat fiind că ești cel mai bun ochitor și mănunchor de spadă. Mergem la sigur.

Talbret (oprindu-l). — Taci, te rog! Dumnezeu mi-e martor, că am făcut tot posibilul ca Rambère să nu fie nici măcar rănit.

Bercier. — Câțiva cunoscuți mi-au spus că nici nu știa să țină floreta în mână!

Talbret. — Foarte adevărat! Prima dată s'a repezit la mine ca un nebun. Eu, m'am ferit și am căutat, în același timp, ca, prin mișcările mele de apărare, să nu se lovească singur. Într-o scurtă mișcare de apărare, întinsesem floreta spre el; când, repezindu-se pentru a doua oară spre mine, (cu o furie și mai mare, cade străbun: floreta îi pătrunsesse inima și...)

Bercier. — Grozavă lovitură!... Trebuia să faci așa, ca duelul să nu se facă...

Talbret. — Nu se putea! Rambère mă insultase fiind de față peste 20 de persoane.

Bercier. — Cu siguranță că mai înainte ați

avut o discuțiune, și dacă tu ai fi fost mai liniștit.

Talbret. — N'am avut nici un fel de discuție. Se vorbea la cerc despre antisemitism, și sub pretext că soră-mea este o evreică frumoasă, a insultat-o prin cuvinte grosolane. Nu i-am răspuns nimic...

Bercier. — Dacă s'au petrecut așa, lucrurile, înseamnă că te bănuia...

Talbret. — Te asigur că nu bănuia nimic... Ceva mai mult, la prânz luasem masa împreună, acasă la el, ca cei mai buni prieteni, iar scara, la 5, a fost provocarea. De altfel, purtarea lui n'a surprins pe nimeni. Toți îl cunoșteau, și-l știau că era o fire posacă. Totul n'a fost decât o fatalitate, împrejurare nenorocită!

Bercier. — Una din aceste împrejurări a fost și legătura dintre tine și d-na Rambère, și crimă ta e cu atât mai de condamnat, cu cât a prevenit din această cauză, chiar dacă n'ai avut intenția, după cum zici, să-l rănești măcar.

Talbret. — Aici ai dreptate! N'ar trebui să am remușcări, și cu toate acestea, par'că e ceva ce mă urmărește și mă chinuște: viziunea acestui nenorocit. În fața legii însă nu sunt vinovat.

Bercier. — Nu uita însă că morala este superioară legilor; asta nu te împiedică să te întâlnești aici cu soția victimei.

Talbret. — Mă osândești degeaba!... Ne leagă o dragoste mare. La ce ar mai servi acum suferința de a nu ne mai vedea? Rambère nu va învia... dacă nu ne-am mai vedea!

Bercier. — Și atunci... din când în când, pe furis, și sub un nume fals, vă întâlniți pentru o mică petrecere într'un orașel oarecare...

Talbret. — Ba nu, dragul meu, ne întâlnim aici ca să nu ne mai despărțim. Măine, sau poimăine, plecăm în Egipt, și de acolo, poate, în India. Iar la toamna viitoare, ne căsătorim, după trecerea termenului legal.

Bercier. — Vă căsătoriți... voi? cu pecetea acestei drame, cu viziunea soțului omorât care va sta veșnic între voi, chiar în sărutările voastre?

Talbret. — Vor trece toate, se vor uita! Timpul aruncă uitarea peste tot, iar sărutările...

Bercier. — Ce naiv ești!... Tu, un bărbat tânăr, pasionat, să crezi, într'un moment de nebunie, că o iubire poate să țină locul oricărui lucru în viață, mai merge; dar o femeie după ce și-a înșelat bărbatul și după ce l'a văzut auzind, să consimță la asta, reintorcându-se liniștită, după toate acestea, la pasiunea ei, asta mă neliniștește asupra valorii conștiinței ei, iar pe această femeie, tu vrei s'o faci soția ta legitimă, asta mă face să nu pierd încrederea în puterea ta de judecată... Mai înțeles?

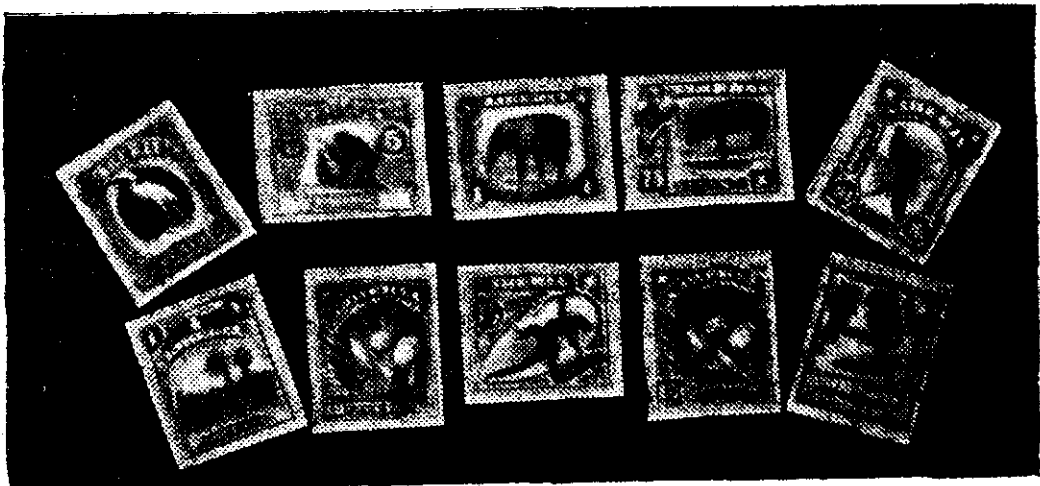
Traducere de Corneliu D. Ionescu

FILATELIA Științele naturale în filatelie

Fiecare colecționar de mărci, fără să bage de seamă trage un folos destul de mare din pasiunea sa. Nu e

Mai întâi de toate el învață pe mărci geografia politică, apoi face cunoștință cu tot felul de monede care se întrebuintează pe pământ, și care sunt indicate pe mărci.

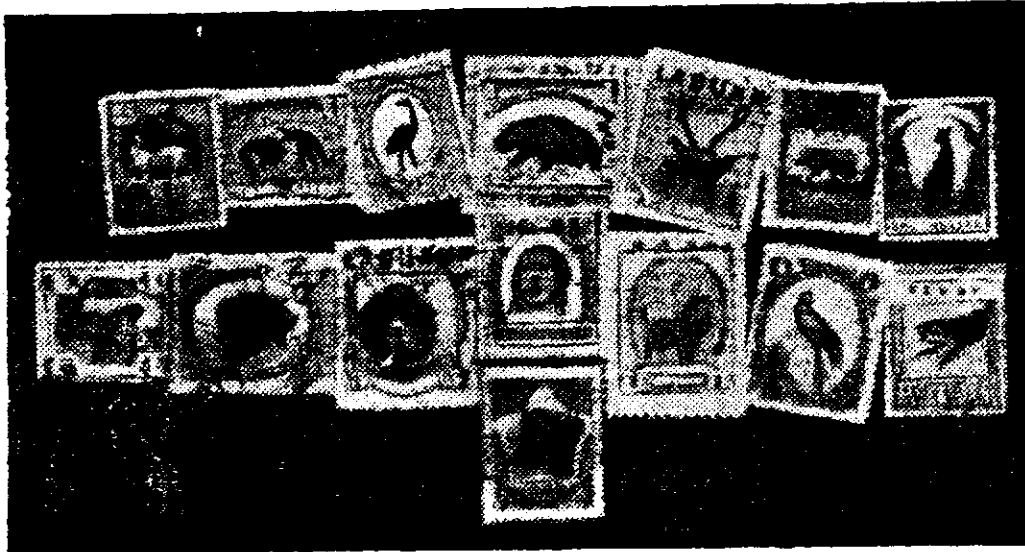
De cât va timp câmpul de cunoș-

Mărcile poștale zoologice și botanice ale Liberiei.

vorba de folosul material, dar de cel intelectual, de atâtea cunoștințe variate cu care se îmbogățește ori ce filatelist.

tințe al filatelistului s'a lărgit, el învață și științele naturale cu ajutorul mărcilor care reprezintă diferite animale din fauna și flora diferitelor

Mărci poștale zoologice

țări. Așa, veți găsi și leopardul (Congo francez) și cămila (Sudan) și crocodilul (Borneo de nord) și lebăda (Australia de sud) și orangutanul (Borneo de nord) și girafa Nianssa și câinele de St. Bernard (New-Fondland) și pasărea liră (Noul Wilais de sud) etc. etc...

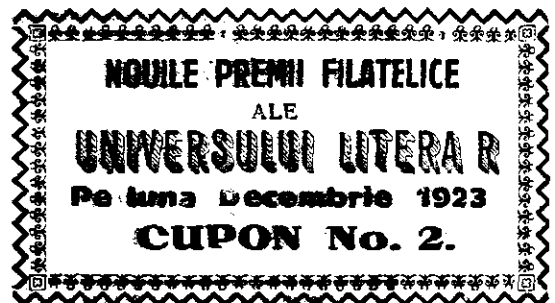
Toate aceste mărci și altele sunt admirabil executate și ele dau albu-

melor de colecționari un aspect pitoresc.

Ori cum introducerea științelor naturale în filatelie este o idee foarte frumoasă și ar trebui puse în circulație și mărci cu caracter istoric și geografic. Mica Panama a și făcut gestul acesta punând în circulație mărci cu harta istmului de Panama. Rusia a introdus cea dintâi mărci cu caracter istoric cu ocazia jubileului de 300 de ani a Romanovilor, scoțând 12 feluri de mărci având fiecare portretul unuia din Suverani care au domnit în acești 300 de ani.

D. I. D.

A apărut și pus în vânzare
ALMANAHUL
ZIARULUI „UNIVERSUL“
pe anul 1924
se vinde cu **15 lei** exemplarul
în toată țara.

VIZITATI

Cinema „VLAICU”

RULEAZA:

Filmele cele mai frumoase și instructive

Mamă și amantă

ROMAN DE LOUIS ULBACH

D-na de Gremilly, păstrându-și aerul de marită, urmă:

— Îți dau un concediu, amicul meu. Am vrut să mă dau jos din pat astăzi pentru d-ta; dar văd bine că trebuie câteva zile să nu primesc pe nimeni. Toată lumea mi-ar ști vârsta, dacă aș tuși înaintea ei, dar când voi fi bine, săptămâna viitoare, vreau să ofer o masă ca să sărbătoresc numirea d-tale viitoare sau semnata. Să spui aceasta d-lui Brazier. Vreau să am la masă tineret; m'am gândit și la prietenul d-tale d. Moncamp; să-i anunți o invitație din parte-mi. Ai să mă faci mondenă iar; nu mai eram, e drept, dar când îmbătrânești și când porți de grijă tinerilor, trebuie să devii iar mondenă. Poate că am să vă fac rost să și dansați.

D-na de Gremilly își întretăia cuvintele de scurte tăceri, de teamă să nu tușască. Vocea ei împrumuta astfel o dulceață lentă care avea și mai mult farmec. Nepoata o privea cu mâinile împreunate și cu un zâmbet extaziat. Ce mătușă adorabilă care se gândea la tineret!

Filip, uluit de ceace auzea, admira cu o adevărată religiozitate. Nu bănuia nimic în programul acesta; nu vedea decât latura sublimă și mulțumitoare și cum flegăduielele erau făcute fără melancolie, le primea ca pe o amabilă indicație de a deveni liber.

Asociând de odată în mintea lui amintirea celui mai bun prieten cu această adorabilă și generoasă amantă care îi inapoa inima, își aducea aminte că George, primind scrisoarea lui cu confidența ce-i făcea, îi răspunsese cu privire la ruptura fatală, că nu trebuia să se teamă de nimic. Se simțea deci întărit prin această uimitoare înțelegere între aceste două ființe pe care le iubea mai mult ca orice pe lume, după mumă-sa.

Firește, nu se mai temea de nimic. Ușoara indispoziție precizase ceace gândea și stabilise în acelaș timp diferența de vârstă pe care n'ar fi vrut s'o facă să fie simțită printr'o părăsire sau printr'o plictiseală aparentă.

Ar fi vrut să cadă în genunchi înaintea acestei femei care-i desvăluia atata mărnicie necunoscută încă. Egoismul lui tineresc se prelingea în admirația lui și niciodată nu iubea c'o dragoste mai nețărâmură și mai respectuoasă pe d-na de Gremilly, ca în clipa în care ea îi cerea să n'o mai iubească.

Părăsind-o, Filip lăsă să-i scape un oftat naiv de ușurare, pe care de bună credință îl luă drept un oftat de pur entuziasm și de grațitudine filială. Nu-și mai încăpea în el de atata recunoștință și în acelaș timp de o bucurie care era aceea a libertății. Tînu să asculte sinturile așa de blând date și chiar în ziua aceea se duse să vadă pe d. Brazier, pe care-l

oculise într'adevăr, pentru că era oarecum îngrijorat de spiritul de penetrație al fiului diplomat. Dar de vreme ce nu mai avea taină de păstrat, la ce bun să se mai ferească de acest deslegător de taine? Și în loc să-i ascundă, dimpotrivă, îi spuse că e trimis de d-na de Gremilly, iar ca să-și dovedească însuși că nu mai avea teamă să vorbească despre ea, vorbi de ea mult de tot, transmitând diplomatului tot focul de care-și ușura conștiința și pe care d. Brazier îl primea fără să pară că se emoționează dincolo de o simță sinceră.

Convalescența guturaiului dură ceva mai mult de o săptămână și de aste câteva zile profită Filip, care din ce în ce mai încântat, dar din ce în ce mai liber, activă demersurile la minister, nu încetă o zi să nu viziteze pe d. Brazier, gustă din viața Parisului mai mult decât de la venirea lui din provincie și se învioră emancipându-și tinerețea încătușată până atunci.

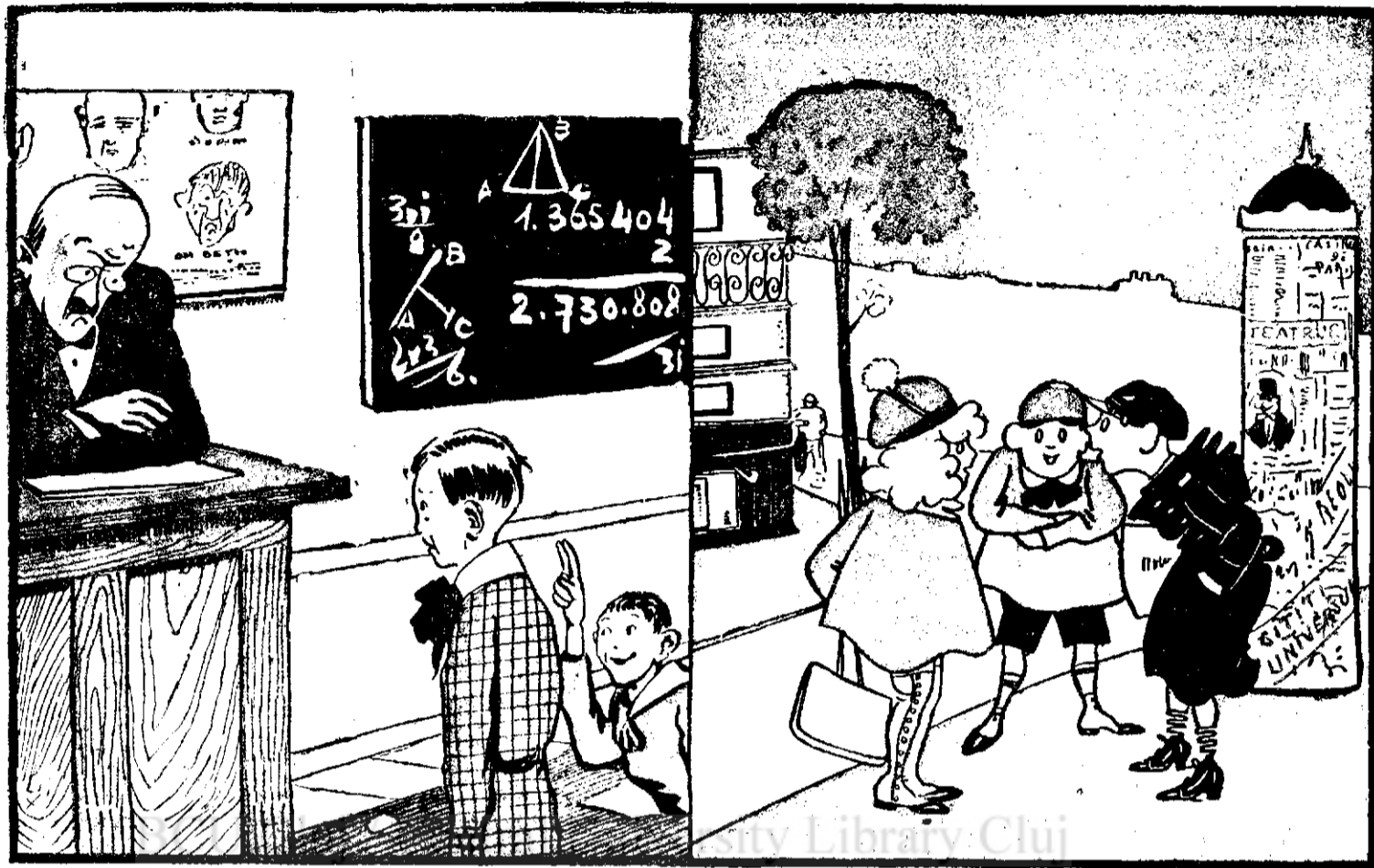
D-na de Gremilly, enervată și indispusă în urma acestei crize, se crezu și ea purificată. Avea conștiința împăcată și-i părea bine că se găsește vindecată de deviația de la maternitatea sa de adopțiune. Ceace era trivial în indispoziția ei îi interzicea orice atitudine romantică. Actorii tragici devin subit comici când declamă guturâioși. Fedra, strănutând și tușind la fiecare cuvânt din declarația sa către Hippolyt, ar face să puțnească auditorul și și-ar râde de ea însăși.

D-na de Gremilly nu voia caraghioslăc de nici un fel. Pierzându-și iluzia, o respecta în acelaș timp, ca pe un vis frumos care se ducea.

Regina Copiilor.

Logică

Nedumerire

— Când moare un rege, ce devine fiul său mai mare?
— Un orfelin de tată, domnule profesor!..

— A-ți mai pomenit așa ceva, camarazi, tata în loc să se bucure, e furios că i-a spus șeful să nu mai vină la serviciu!..

Indura cu resemnare fatalitatea și credea uneori că idelle de iubire zburaseră, pentru că nu mai avea să le imprumute glas convingător.

Când fu bine, își aduse aminte de făgăduială și invită câțiva prieteni, printre cari d. Brazier și George Moncamp, la un prânz oarecum mai excepțional, urmat de un mic bal, cât cât se poate înjgheba unul la Paris la începutul lui Iulie.

În ziua aceea, se făcu frumoasă, sau mai bine zis, regăsindu-și frumusețea, se găti triumfal. Se simți întinerită: „M'am săturat în timpul odihnei, de a îmbătrâni” — își zise cu pieptănându-se în oglindă. — Faimoasele șuvițe de păr în cari începuse să fulguiască, nu mai apăreauă sau fură bine ascunse. Ochiul nu mai aveau umbra cercuită care adăncea orbita. Gura prinsese iar arcul superb al surâsului ei de zeiță. Se miră că n'a slăbit. Gâflei îi era ea și înainte de o rotunjime pe care colanul de mărgăritare ce-și atârna, îl scotea și mai în valoare. Pieptul nu i se obosise de tusea din timpul boalei. Fu veselă oglindindu-se și gândind că remușcarea unei inimi largi nu lasă urme.

Ca și dânsa, casa se înveselise. Louise de Courlieu, în opt zile se transformase. Lucrul fusese uitat pentru pian; cânta și studiasc ceva pentru cazul în care ar fi trebuit un intermediu de muzică în timpul serii. Era îmbrăcată în alb, simplă ca totdeauna, dar floare pe cari și le așeză în frumosu-i păr blond, erau însăși înflorirea blânde și dulcii ei stări sufletesti.

Filip, n'avea decât să lase să i se vadă tinerețea și mai îndrăzneată și când sosi cu prietenii lui George, cu toate că era îmbrăcat ca toată lumea, avea în uniformă aceasta a fracului și a cravatei albe, o originalitate de formă și de grație, care-i da atitudinea unui prinț.

Lucră prin urmare așa de ușor să revii odată

cu sănătatea la nevinovăția vieții!

D-na de Gremilly, în gazdă savantă, se îmbracă mai mult ca să fie primită decât ca să primească. Avea o rochie de mătase neagră, dar brațele-i sculpturale și frumoșii ei umeri erau un lux pe care-l expunea natural.

Filip, găsind-o foarte frumoasă, nu se sfia să contemple în pacea acestei radieri. După ce o salută, spuse lui George Moncamp trăgându-l la o parte:

— Dacă n'ai ars încă scrisoarea mea, te conjur, fă-o cenușă. Mi-e rușine de ceiace ți-am scris. M'am îndoit de această mărinimie; am blestemat frumusețea sufletului acestei care transpiră printre frumusețea corpului ei. Ah! o bine cuvântez pe femeia aceasta care mi-a revelat iubirea sublimă. Nu te ai înșelat: nu există drojdie în fundul unei asemenea pasiuni. N'o părăsesc, n'o trădez, ne vom iubi totdeauna; ne vom iubi și mai mult; dar va fi zeita iubirii celei noi ce voi avea pentru aceia care-mi va fi soție.

George surâse. Găsea că amicul lui profita de aripile sale spre a zbura prea sus, dar se feri să arate cea mai mică neîncredere. Dacă se temea de pacea imediată, credea mereu la pacea definitivă; numai că nu credea că ajunge un guturai sau o bronșită ca să vindece așa de repede o inimă inflăcărată. Găsea prea strălucitoare pe d-na de Gremilly în seara aceea ca s'o creadă prea sigură de ea însăși. Fără îndoială era încrezătoare, sinceră; dar această sănătate înflorită iarăși, dacă era mai puțin amenințătoare pentru Filip, era și mai puțin amenințătoare pentru ea însăși. N'avea decât o încredere mediocră în dorințele formulate între două cești de ceai. Dacă ar fi știut lupta sufletescă care pricepuise guturaiul, s'ar fi îndoit și mai mult de victorie.

Se prânzea bine la femeia aceasta prea spirituală ca să nu pună spirit în tot. Prânzul

bine plănit, bine servit, cu flori împrăștiate cu gust pe fața de masă, era o simfonie pentru toate simțurile. Cuvintele conmesenilor adăugau și ele muzica lor.

D. Brazier sta în dreapta, la locul de cinste, simplu, așa cum ședea bine vârstei, intimități și autorității sale. Nu se grăbea să vorbească, nu arăta că vrea să profite de locul în care se găsea, ca să provoace din nou pe d-na de Gremilly ca la teatrul francez; dar surâdea de departe lui Filip de Luzay ce sta alături de Louise de Courlieu, răzând și făcând-o să rădă, ajutat de amicul său George care de cealaltă parte a fetei ținea dialogul și riposta spiritual.

Către sfârșit, în timpul unei pauze în conversație, izbucni deodată un val de veselie.

Toți comesenii se întoarseră în spre acolo și d-na de Gremilly privi și ea cu indulgență în spre cercul tinereții.

Louise de Courlieu ținea în mână o migdală cu doi mieji și întreba zburdalnică în toamnă ca o școlăriță care e la prima ei zi de vacanță, cu care din vecinii ei să facă prinosoare cu cei doi mieji.

Filip cerea să se prindă cu el și cu autoritatea ce-i da vechimea în casă, vrea să ia el unul din mieji și poate că l'ar fi luat cu îndrăzneală din mâna fetei, dacă George Moncamp n'ar fi surprins o uitătură fixă a d-nei de Gremilly și iute, c'un gest sigur, n'ar fi luat migdala.

Frumosele sprâncene negre ale d-nei de Gremilly cari începuseră să se încrunte își reveniră la loc; îngrijorarea vagă care se amestecase cu indulgența, încetă deodată. George abuză de victoria lui ca să strecoare câteva glume foarte gustate mai ales de d-ra Courlieu și mătușa, asigurată acum, întrebă pe d. Brazier aproape șoptind:

— Cunoști bine pe d. Moncamp?

(Va urma)